

Jaargang 2

nummer 3

april/mei 2006

De Hynstebiter is de naam van de libellenwerkgroep van de Fryske Feriening foar Fjildbiologie (FFF).

Doelstellingen:

- Het stimuleren, enthousiasmeren en initiëren van libellenonderzoek in Fryslân.
- De verspreiding van libellen in Fryslân in kaart brengen.
- Coördinatie van inventarisaties en monitoring van libellen.
- Kennisoverdracht door middelen van publicaties & rapporten, excursies, cursussen en lezingen.
- Geven van beheeradviezen ter bescherming van bedreigde en kwetsbare soorten.
- Het samenstellen van een Atlas van de Friese libellen.
- Het doen van ecologisch onderzoek naar libellen in Fryslân

Algemeen coördinator:

E. Peter de Boer (tel. 06-53609123)
E-mail: e.p.de.boer@fryskegea.nl of anax@home.nl

Coördinator website en email nieuwsbrief:

E. van Hijum (tel. 0514 - 681758)
E-mail: hijum51@zonnet.nl of epvanhijum@hynstebiter.nl.

Coördinatoren activiteiten:

Anneke Hofstra
a.hofstra10@chello.nl
Ronald van Seijen
ronaldbonne@hotmail.com

Op de website

www.hynstebiter.nl vindt u actuele informatie over libellen in Fryslân

U kunt zich aanmelden voor de email nieuwsbrief bij:
epvanhijum@hynstebiter.nl

Geachte lezer,

Door het koude en late voorjaar werd ons geduld danig op de proef gesteld, maar de eerste libellen en juffers zijn eindelijk uitgeslopen! Een verslag van de hoogtepunten van vorig jaar kunt u binnenkort lezen in de Twirre en natuurlijk op onze website. We wensen iedereen heel veel plezier in dit kakelverse nieuwe libellenseizoen 2006.

EERSTE WAARNEMINGEN 2006!

24 april De allereerste uitsluitende **Vuurjuffers** (25 ex.) werden ingetikt door Peter in de holpijpvijver van het IFG-kantoor te Olterterp (9 dagen later dan 2005)

25 april Eerste **Variabele waterjuffers** en vuurjuffers in de Rottige Meente; gespot door Ronald en Anneke

25 april Tom Jager en Wytze van Kammen zagen de eerste **Vuurjuffers** in de Lindevallei

25 april zagen Jan van der Heide en Jan van der Woude de eerste twee **Vuurjuffers** in het Easterskar.

26 april Pieter Huisman, scherp als altijd, was getuige van de eerste uitsluiters van de **Smaragdlibel** en **Noordse witsnuitlibel** op de Duurswoudster Heide

26 april zag Tom Jager de eerste **Noordse witsnuit** op de Delleburen

27 april noteerde Judith Bouma haar eerste **Vuurjuffer** en zag ze een negental **Noordse Witsnuiten**.

28 april vond Gerrit Jellema de eerste **Vuurjuffers** en een **Noordse Witsnuitlibel** op het Diaconieveen.

29 april – Eerste **Variabele Waterjuffer**; 6 larvenhuidjes **Vuurjuffer** en 16 imago's; 12 larvenhuidjes **Smaragdlibel** en 1 imago werden op de Wyldemerk gevonden door Ep van Hijum.

Door het late voorjaar verwachten we dat de andere voorjaarssoorten snel zullen volgen.... *Geeft u uw (eerste) waarnemingen door, zodat we een overzichtje kunnen maken voor het volgende Hynstebiterke?*

LEDENAVOND

De ledenavond werd door circa 35 leden bezocht. Op een totaal van 48 leden een hoog percentage geïnteresseerde en enthousiaste leden. Peter hield zoals gewoonlijk een gepassioneerd verhaal over het jaar 2005 en

blikte vooruit naar 2006. Daarna werd een bijzondere Friese libellenfilm vertoond door Ronald van Seyen, met, naast beelden van de gedragingen van Hynstebiterleden en libellen, speciale aandacht voor de Noordse winterjuffer, waarvan uniek beeldmateriaal werd vastgelegd in de overwinteringsfase. (Op de website staan een drietal foto's van de ledenavond).

ATLASPROJECT

Elk Hynstebiterlid heeft onlangs via de mail of per post informatie gekregen over het uurhokkenproject. Met dit project hoopt de werkgroep Friesland in vier jaar gebiedsdekkend te onderzoeken. Per uurhok/atlasblok worden tweemaal per jaar 4 kilometerhokken onderzocht op libellen. We hebben daarvoor een speciaal notatieformulier ontwikkeld dat door het EIS en de Vlinderstichting gemakkelijk is te verwerken. Naast dit formulier is er een handleiding geschreven en krijgt elke belangstellende een kaart van het te onderzoeken uurhok. Indien gewenst wordt deze per post verstuurd, maar u kunt dit formulier ook digitaal ontvangen. Opgave voor het onderzoeken van een uurhok kan bij info@hynstebiter.nl

We zoeken vooral tellers voor het noorden, midden, westen en zuidwesten van Friesland, want hier zijn vele hokken nog nooit onderzocht op libellen. Natuurlijk zijn wij ook blij met tellers in het zuidoosten van de provincie en in natuurgebieden.

Geeft u even door welk hok u wilt onderzoeken en of u gegevens van dat hok wenst?

Op de website www.hynstebiter.nl bij "onderzoeken" kunt u alle materiaal downloaden en vindt u een overzicht van Friesland welke uurhokken worden geteld.

Overzicht van de geadopteerde uurhokken (stand t/m 29 april): 11-43 (Harry Bosma); 11-46 (Wytze van Kammen); 11-51 (Frans Ozinga); 16-12 en 16-13 (Jan van der Heide); 10-34 en 10-35 (Johan Zijlstra); 6-41 en 6-51 (Tiemen Slingerland); 11-13 specifiek 193-571 (John Boosman).

VOORLOPIGE LIBELLENATLAS

De "Voorlopige verspreidingsatlas libellen Friesland" is uitverkocht. Er zijn nu meer dan 150 boekwerken verkocht! Echter geen nood want alle informatie over de soorten kunt u op de website vinden onder het kopje "werkAtlas".

De eerste druk wordt nu aangepast met de nieuwste verspreidingskaartjes van alle soorten. Ook worden enkele teksten aangepast, zodat de informatie weer up to date is. Alle veranderingen komen ook op de website. Eind mei is de tweede druk weer te koop. U kunt ook een deel bestellen uit de atlas: beschrijving van de soorten met de nieuwste overzichtkaartjes.

Mettertijd hoort u er meer van.

WEBSITE

De website is nu meer dan een jaar online en het blijkt dat deze site niet voor iedereen even logisch is opgebouwd. Op dit moment zijn we druk bezig de website aan te passen: een moderne en strakke layout, een voorpagina waarin het laatste nieuws direct zichtbaar is, een andere opbouw van items en van elk item ook een archief. De nieuwe website komt niet eerder dan eind mei online en tot zolang moet u het met de oude website doen. Totdat de nieuwe website verschijnt, vindt u natuurlijk nog steeds alle informatie op: www.hynstebiter.nl

OPROEP TEKSTEN EN FOTO'S VOOR WEBSITE EN NIEUWSBRIEF

Een nieuwsbrief en een website moeten natuurlijk gevuld worden met nieuws. Het meeste nieuws mag u van het "bestuur" verwachten, maar alle bijdragen van leden zijn natuurlijk van harte welkom. Maakt u een jaarlijks verslag van uw libellenwaarnemingen? Schrijft u een libellenartikel voor de plaatselijke krant? Wilt u een verslag schrijven over een excursie? Wilt u het gedrag beschrijven van een bepaalde libellensoort? Valt u iets op in het veld en wilt u dit graag delen met anderen? Elk artikel wordt geplaatst op de website of in de nieuwsbrief!

U kunt de informatie sturen naar: info@hynstebiter.nl.

Maakt u graag foto's dan zijn we benieuwd naar uw resultaten. Alle foto's worden (o.v.v. naam) opgenomen in het archief en gebruikt voor het opfleuren van de nieuwsbrief, de verspreidingsatlas e.d. Formaat van de foto's is ca. 1000-750 pixel in 300 dpi. Geen compressie toepassen in jpg of tiff bestand.

De foto's kun je digitaal versturen naar epvanhijum@gmail.com

PAUL FENTENER VAN VLISSINGEN NATUURPRIJS

Paul Fentener van Vlissingen heeft een natuurprijs uitgeschreven voor alle natuurwerkgroepen in Nederland. Maximale bijdrage kan 5000 euro per jaar zijn en dan ook nog eens 5 jaar lang. Natuurlijk heeft de Hynstebiter gereageerd en het wedstrijdformulier ingevuld. In de beschrijving hebben we ons vooral gericht op de uitgave van de verspreidingsatlas, de oprichting van een libellenreservaat, het geven van beheersadviezen, het enthousiasmeren van mensen door het geven van cursussen, excursies, website en nieuwsbrief.

Er zijn vast meer "kapers op de kust" voor deze natuurprijs maar "nooit geschoten is altijd mis".

HYNSTEBITEREXCURSIES 2006

20 mei 2006	Wyldemerck	Thema: pectoralis	P. Wyldemerck
17 juni 2006	Delleboersterheide	Thema: albifrons	P. Alberdaweg
15 juli 2006	Alde Feanen	Thema: flavomaculata	P. Reidplum
21 oktober 2006	Blesdijkerheide	Thema: paedisca	ingang Friese veldweg

Elke excursie is op een zaterdag en begint om 11.00. De excursie is gratis voor werkgroepleden; niet-leden betalen € 3,50 per excursie. Hebt u twijfels of de excursie doorgaat bel dan 06-53609123

LIBELLENCURSUS 2006

Alweer voor het vierde keer werd er een herkenningcursus libellen in Friesland. Deze keer werd de cursus georganiseerd i.s.m. het IVN-Heerenveen. Naast IVN-leden behoorden ook een zestal werknemers van Wetterskip Fryslân tot de deelnemers. Het belang van het bemonsteren van libellen(larven) als belangrijke waterkwaliteitsindicatoren in wateren onder beheer van Wetterskip Fryslân wordt gelukkig steeds meer onderkend. Door het volgen van deze cursus zullen libellen hopelijk een meer prominente rol bij de ecologische tak van het waterschap. Bij de cursus zijn twee praktijkexcursies inbegrepen, waarbij de nadruk ligt op herkenning van soorten. Ook Hynstebiterleden zijn op deze excursies natuurlijk van harte welkom. Deelnemers van de cursus ontvangen het Hynstebiterke in 2006 geheel gratis.

PRAKTIJKEXCURSIES LIBELLENCURSUS

za 13 mei 2006	Beetsterzwaag	P. Witte Huis	12.00 uur
zo 12 augustus	Delleboersterheide	P. Alberdaweg	12.00 uur

DOORGEVEN zeldzame soorten

Misschien wordt het wel het jaar van de Oostelijke Witsnuitlibel of zelfs de Sierlijke Witsnuitlibel, misschien komt de Zuidelijke glazenmaker wel binnenwaaien of wordt de eerste Hoogveenglanslibel ontdekt. Allemaal soorten waar we graag zsm van op de hoogte gebracht willen worden. Ook zijn er andere zeldzame soorten waar we graag zo snel mogelijk melding van ontvangen. Dit betreffen o.a.: Noordse glazenmaker, Weidebeekjuffer, Blauwe breedscheenjuffer, Gevlekte witsnuitlibel, Gevlekte glanslibel, Bruine en Noordse winterjuffer, Zwervende- en Zuidelijke heidelibel en de Bandheidelibel. Heeft u een van deze zeldzame libellen gezien (of zelfs gefotografeerd) neem dan contact op met Peter (06-53609123)

LEDENLIJST en ABONNEMENTSGELD 2006

Op de ledenavond, via de mail of per post heeft elk lid de ledenlijst ontvangen. Altijd handig als u in contact met elkaar wil treden of met elkaar naar een excursie wil rijden. Op deze lijst staat ook vermeld wie wel/niet het abonnementsgeld voor 2006 heeft betaald. Zo niet, dan hopen wij dat u binnenkort € 7,50 overmaakt.

Staan er fouten in de ledenlijst dan graag een melding naar info@hynstebiter.nl

Wordt donateur van de Hynstebiter!

Voor €7,50 bent u al donateur van de Hynstebiter. U ondersteunt dan het libellenonderzoek in Friesland, wordt regelmatig op de hoogte gehouden van nieuwtjes, waarnemingen en activiteiten via de digitale nieuwsbrief en kan gratis deelnemen aan alle Hynstebiterexcursies en de ledenavond. Daarnaast bieden wij hulp bij determinatie, het schrijven van rapporten, begeleiding bij het doorgeven van waarnemingen, het aanvragen van inventarisatievergunningen. Uw bijdrage draagt ook bij aan het onderhoud van de website, de organisatie van het atlasproject, inventarisaties van witte gebieden en de organisatie van talloze andere activiteiten. De opgedane kennis, die door onderzoek en inventarisaties worden verkregen, zal ingezet worden om libellen en de waterrijke ecosystemen waarin zij leven, te beschermen en verbeteren. Kortom; houdt u van libellen, wilt u meedoen en op de hoogte blijven van het libellenonderzoek in Friesland; Ondersteun de Hynstebiter en wordt donateur! U kunt zich aanmelden bij: epvanhijum@hynstebiter.nl onder vermelding van "Donateur Hynstebiter" of schriftelijk / telefonisch via E. van Hijum – Buorren 8 – 8721 GP te Warns. Telefoon: 0514-681758. Giro 2865873 t.n.v. E.van Hijum – hynstebiter - te Warns. Vermeld zoveel mogelijk uw adresgegevens (liefst ook email en tel.nr). U krijgt een bevestiging van donateurschap en ontvangt dan het hele jaar automatisch onze nieuwsbrief "It Hynstebiterke" .

*Namens de Hynstebiter,
Peter de Boer en Ep van Hijum*

Smaragdlibel (foto Franciscus Koopman)

Noordse Witsnuitlibel (foto Judith Bouma)

